

เวทีอัยการอาเซียน ASEAN Prosecutor Forum

ACTUALIZATION CRIMINAL SETTLEMENT OUT OF COURT

BY THE PROSECUTION OFFICE

Bambang Waluyo*

Abstract

Many different institutions and types of criminal settlement out of court have been implemented by the Prosecution Office years ago, some were irrelevant and not implemented again and some of it are still relevant and valid, even need to be actualized. Historically, the Indonesian Prosecution

การดำเนินการยุติคดีอาญา
นอกศาล โดยสำนักงานอัยการ

บัมบัง วาลูโย*

บทคัดย่อ

อัยการได้ใช้หลายหน่วยงานและหลายลักษณะของการยุติคดีนอกศาล บางวิธีที่สามารถใช้ในอดีตไม่สามารถนำมาใช้ในปัจจุบันได้ และบางอย่างไม่สัมพันธ์กันและไม่นำมาใช้อีก บางอย่างสัมพันธ์กันและยังใช้ได้อยู่ ตั้งแต่อดีตอัยการอินโดนีเซียมีการดำเนินการยุติคดีนอกศาล เช่น *transactie*, *afkoop*, *submissive*, *compositie*, *schikking*, การยุติการสอบสวนและกระบวนการฟ้องร้อง,

* Head of Education and Training Institute of Attorney General Office RI Sultan Hasanudin Rd. No. 1, Kebayoran Baru, South Jakarta

Email: bwbambangwaluyo@gmail.com

* หัวหน้าสำนักงานการศึกษาและอบรม สำนักงานอัยการสูงสุด สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ถ.สุลต่านฮาซันนูดิน เลขที่ ๑ เกอบายออร์น บารู จาการ์ต้าใต้

Office have power to settle criminal case through out of court settlement such as transactie (transaction), afkoop, submissive, compositie, schikking, to stop the investigation and prosecution process, restorative justice, diversion, and waiver case in the public interest. Actualization of this authority professionally, objectively, transparent, and accountable will have a positive impact for law enforcement and the prosecution office, as well as the realization of justice, the certainty of law and the benefits to the community. Restorative justice is an appropriate approach model for the implementation of the authority.

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์, การกั้นคดี และยอมความเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น การใช้อำนาจเหล่านี้อย่างมืออาชีพ, เป็นกลาง, โปร่งใส และตรวจสอบได้ จะนำมาซึ่งผลกระทบเชิงบวกสำหรับการบังคับใช้กฎหมายและงานของอัยการ รวมถึงการเกิดความยุติธรรม, ความแน่นอนของกฎหมาย และประโยชน์แก่สังคม กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมในการใช้อำนาจดังกล่าว

I. INTRODUCTION

Criminal case occurred because there is crime that handled by the law enforcer. Criminal case always occurred when there is criminal process. Criminal action or crime is an unseparated part from human life. All human activities, whereas political, social and economy activities can be the cause of a crime (criminal action). It is clear that crimes (criminal actions) are existed and happened in every life aspects. Happened often in families, groups communities, government officers, nations or countries and even in international dimension (transnational crime). As long as there is life there will be crime / criminal activity occurred and so criminal case is born.

In this era people put serious attention on law enforcement especially on judicial process. Therefore, people especially the victim of crime always look at the judicial process in their country, this also happened in Indonesia. Judicial process is not only related to court proceeding, court sentence, justice and law conformity, but its scope is wider including crime prevention efforts.

I. บทนำ

คดีอาญาเกิดขึ้นเพราะมีอาชญากรรมที่ดูแลโดยผู้รักษากฎหมาย คดีอาญามักเกิดขึ้นเสมอหากมีกระบวนการฟ้องร้อง อาชญากรรมเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของมนุษย์ที่ไม่สามารถแยกออกได้ กิจกรรมต่างๆของมนุษย์ เช่น กิจกรรมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจสามารถเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมและเป็นที่แน่ชัดว่าอาชญากรรมดำรงอยู่ในแง่มุมของชีวิต อาชญากรรมมักเกิดขึ้นบ่อยในครอบครัว วงสังคม วงการข้าราชการ ประเทศชาติ แม้แต่ในมุมระหว่างประเทศ (อาชญากรรมข้ามชาติ) ที่ใดมีชีวิตที่นั่นจะเกิดอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้จึงนำไปสู่คดีอาญา

สังคมในยุคปัจจุบันให้ความสนใจอย่างมากต่อการรักษากฎหมาย โดยเฉพาะกระบวนการยุติธรรม เพราะฉะนั้นประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเหยื่อจะเฝ้าดูกระบวนการยุติธรรมในประเทศของตนเอง ซึ่งเกิดขึ้นเช่นกันในประเทศอินโดนีเซีย กระบวนการยุติธรรมไม่ได้เกี่ยวข้องกับศาล การพิพากษา ความยุติธรรมและความแน่นอนของกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีนิยามที่กว้างกว่านั้น รวมไปถึงความพยายามต่างๆในการป้องกันอาชญากรรม

Barda Nawawi Arief expressed his opinion that, in general the crime prevention effort can be divided into (two), which are through “penal” channel (criminal law) and non penal channel (out of criminal law). Penal effort or through criminal law’s effort emphasizes more on “repressive” (action/suppression/eradication) after the crime occurred. On the other hand, non penal effort emphasizes more on “preventive” (prevention/deterrence/control) before the crime occurred. Main focus of penal effort is the condusive factors that trigger crime.

According to Sudarto, classification by penal and non penal channel is a rough classification, because essentially “repressive” action (prosecution) is the general meaning of “preventive” action (prevention). On the other hand preventive is an effort the general meaning of crime suppression.

For Mardjono Reksodiputro; criminal judicial system is successful if most of the reports and people (victims) ’s complaints could be settled by bringing the perpetrator to court proceeding for conviction and sentencing (criminal).The criminal judicial system’s success in punish perpetrators would bring peace to communities, on the other hand, its failure could shaken

บาร์ดา นาวาวิ อารีฟ ได้แสดงความเห็น ว่าในภาพรวมของความพยายามในการป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้คือ ผ่านช่องทาง “ลักษณะอาญา” (กฎหมายอาญา) และผ่านช่องทางไม่ใช่ลักษณะอาญา (นอกเหนือกฎหมายอาญา) ความพยายามทางลักษณะอาญา หรือ การใช้กฎหมายอาญาได้เน้นในเชิง “การปราบปราม” (การดำเนินคดี/การระงับ/การกำจัด) หลังจากเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ในทางกลับกัน ความพยายามที่ไม่ใช่ลักษณะอาญาได้เน้นในเชิง “ป้องกัน” (การป้องกัน/ข่มขู่/ควบคุม) ก่อนเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น เป้าหมายหลักของความพยายามลักษณะอาญาคือปัจจัยเอื้อต่างๆที่จุดชนวนการก่อเหตุอาชญากรรม

ตามคำกล่าวของซูดาร์โต้ ความแบ่งแยกของช่องทางลักษณะอาญาและช่องทางไม่ใช่ลักษณะอาญา เป็นการแบ่งแยกแบบไม่ละเอียด เพราะจุดสำคัญของ “การปราบปราม” คือ “การป้องกัน”ในความหมายทั่วไป ในทางกลับกันการป้องกันหมายถึงความพยายามในการปราบปรามอาชญากรรมในความหมายทั่วไป

สำหรับ มาร์โจโน เรกโซดิปูโตร กล่าวว่ ระบบงานยุติธรรมทางอาญาจะถือว่าประสบความสำเร็จในการดำเนินหน้าที่หลักที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม หากการร้องเรียน รวมถึงการร้องทุกข์ส่วนใหญ่ของประชาชนที่เป็นเหยื่อสามารถแก้ไขได้โดยการนำผู้กระทำผิดมาดำเนินการในศาลและถูกตัดสินว่าผิดและได้รับการพิพากษา (ทางอาญา) ความสำเร็จของระบบงานยุติธรรมทางอาญาในการลงโทษ

people's trust on the system and could motivate perpetrators to be more courageous in doing crimes. The final objective of criminal judicial system is realization of an orderly, serene, peaceful, fair and prosperous community.

A criminal court proceeding is considered to be successful if the law enforcement apparatus can bring perpetrators to court proceeding to get the sentence. However in some cases, it appeared that people are not satisfied on the prosecution efforts made by prosecutor against the perpetrator. Some cases that occurred in communities were: Watermelon Stealing Case by Basar Suyanto and Kholil, the members of Bujel District, Mojoroto Sub-District, Kediri, East Java. Also, stealing of 3 pieces of Cacao from a farm owned by PT. Rumpun Sari Antan 4 that was done by Grandma Minah, the member of Darma Kradenen village, Ajibarang Sub-District, Banyumas, Central Java. Then, stealing of 1 cluster of bananas in Cilacap, bamboo tree cutting case in Tampingan village, Tegal Rejo Sub District, Magelang Regency, Central Java and other cases that public thought that should not have been brought to court. Those cases caught public attention because people thought that the prosecutions on those cases were injustice and

ผู้กระทำผิดจะนำมาซึ่งความสงบสุขแก่ประชาชน ในทางกลับกันความล้มเหลวสามารถสั่นคลอน ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ และสามารถผลักดันให้ผู้กระทำผิดกล้าที่จะทำผิดมากขึ้น อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์สุดท้ายของระบบงานยุติธรรมทางอาญาก็คือการบรรลุถึงสังคมที่มีระเบียบ ผาสุก สงบสุข ยุติธรรม และไพบุลย์

ระบบงานยุติธรรมทางอาญาจะถือว่าประสบความสำเร็จถ้าหากเจ้าพนักงานผู้รักษา กฎหมายสามารถนำผู้กระทำผิดมาดำเนินการ ในศาลเพื่อรับโทษที่สาสม อย่างไรก็ตาม ในบางคดีมีการตั้งคำถามจากสังคมหลายครั้ง และไม่พอใจในความพยายามที่ฟ้องร้องโดย อัยการต่อผู้กระทำผิด บางคดีที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น คดีขโมยแตงโมโดยนายบาชาร์ ชูยันโต และนายคอลลิส ชาวหมู่บ้านบุเจล แขวงโมโจโรโต, เกอดิรี, จังหวัดชวาตะวันออก รวมถึงคุณยายมีนา ชาวหมู่บ้านดาร์มา กราเดเน็น แขวงอาจีบารัง, บันยุมัส, จังหวัดชวากลางที่ได้ขโมยผลโกโก้ ๓ ผล จากสวนของบริษัทรุมปุน ซารี อันตัน ๔ นอกจากนั้นยังมีคดีขโมยกล้วยหอม ๑ เครือ ที่เมืองจิลากับ, และคดีตัดต้นไม้ที่หมู่บ้านตัมปีงัน แขวงเตอกัลป์ เรอโจ แคว้นมาเกอลัง จังหวัดชวากลาง รวมทั้งคดีอื่นๆที่สังคมเห็นว่า ไม่ควรนำมาขึ้นศาล คดีเหล่านั้นเคยได้รับความสนใจจากสังคมเพราะการฟ้องร้องต่อคดี ดังกล่าวได้มองข้ามคุณค่าความยุติธรรมในสังคม และถือว่ากลับกันกับคดีฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่มักมีการดำเนินคดีไม่สิ้นสุด จึงมีความรู้สึก ถึงความสองมาตรฐานในขั้นตอนการบังคับใช้

considered to be inversely against cases over those corruptors which are not really settled clearly, therefore there were impression of double standard in law enforcement process. Moreover, the defendants were detained in preliminary stage and it had caused injury to the person concerned and really disrupt their family's economic condition. A theorist then stated that "The law is bravely enforced against the helpless small people. On the other hand, the law is unable to show its power against the law strongmen." The American also said "we don't believe the paper rules, show me over the prison".

In the abovementioned cases, the main concerns of the community were on the prosecution process conducted by attorney officers against perpetrators were causing injustice and disharmony and could also threatened the sense of peacefulness in society.

Therefore ideas came out suggesting that the abovementioned cases should have been settled out of court. Technically the attorney can settle the criminal case out of court, such as through Investigation Termination Order (SP3) and Certificate of Termination of Prosecution (SKP2). However due to legal effect of the prosecution, the abovementioned cases must be submitted to court. Therefore it is necessary for the attorney office to build and develop

กฎหมาย นอกจากนั้นจำเลยก่อนหน้านั้น ได้ถูกคุมตัว ทำให้เกิดความทุกข์และกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวจำเลย นักทฤษฎีผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า "สำหรับประชาชนธรรมดา กฎหมายได้รับการบังคับใช้อย่างเข้มงวด ในทางกลับกันกฎหมายกลับไม่มีอำนาจต่อผู้มีอิทธิพล" ชาวอเมริกันก็กล่าวกันว่า "เราไม่เชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของตัวบทกฎหมาย แน่จริงแสดงให้เห็นผลในคุกตะรางซิ"

ในคดีต่างๆข้างต้น จุดสำคัญคือเหตุผลที่สังคมตั้งคำถามต่อการพยายามฟ้องร้องโดยอัยการต่อผู้กระทำผิด คือการฟ้องร้องในคดีเหล่านั้นกลับส่งผลถึงความไม่ยุติธรรมและความไม่สงบสุข รวมทั้งสามารถสันคลอนความสันติสุขในสังคม

ด้วยเหตุนี้จึงมีความคิดเพื่อให้คดีต่างๆเหล่านั้นได้รับการยุตินอกศาล โดยในทางเทคนิคอัยการสามารถยุติคดีอาญานอกศาลได้ เช่น ผ่านการออกคำสั่งยุติการสอบสวนคดี (SP3) และหมายยุติการฟ้องร้อง (SKP2) อย่างไรก็ตามผลทางกฎหมายจากการฟ้องร้องคดีต่างๆข้างต้นต้องส่งไปยังศาล เพราะเหตุนี้จึงควรมีการสร้างและพัฒนาตัวตนและกระบวนการยุติคดีนอกศาลโดยอัยการอย่างครอบคลุมและอธิบายได้

ความคิดเกี่ยวกับการยุติคดีอาญาสามารถทำได้โดยการผ่านสถาบันยุติธรรมแต่เพียงอย่างเดียวและทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน ได้สร้างปัญหามากมายและเป็นผลกระทบเชิงลบ ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางผ่านทางกรยุติคดี

the comprehensive and accountable out of court mechanism.

Ideas which support criminal case settlement should only be done through judicial institution and retributive criminalization theory are actually causing problems and negative impacts. Therefore the approach needs to be shifted which is through out of court settlement with restorative justice principle.

II. DISCUSSION

A. Existence and Function

There are various out of court criminal case settlement can be done by the attorney, public prosecutor and the attorney office. Usually, termination of investigation and termination of prosecution are more popular among others. Few years ago there was a case waived by the Attorney General for the sake of public interest in cases between Bibit Slamet Riyanto and Chandra Hamzah. Also, historically, in economics crimes, the Attorney General has the *Schikking* authority (settlement payment) and termination of taxation crime investigation for the sake of state income on the request of Minister of Finance.

นอกศาลโดยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (*restorative justice*)

II. ข้อพิจารณา

ก. นิยามและหน้าที่

กระบวนการยุติคดีอาญานอกศาลมีหลากหลายแบบที่สามารถทำได้โดยอัยการ เจ้าพนักงานผู้ฟ้อง และสำนักงานอัยการ กระบวนการที่นิยมใช้เป็นประจำคือการยุติ การสอบสวนและการยุติการฟ้องร้อง หลายปี ที่แล้วได้มีการกันคดีเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในคดีความของนายบีบิต สลาเม็ด รียัดโต และนายจันดรา ฮัมซะห์ โดยอัยการสูงสุด นอกจากนี้จากประวัติการดำเนินคดีอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจ อัยการสูงสุดมีสิทธิอำนาจ การประนีประนอม (ค่าปรับในการยุติคดี) รวมทั้งการยุติการสอบสวนคดีความทางภาษี เพื่อประโยชน์ของรายได้รัฐตามการร้องขอ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

Moreover there is *Afkoop* (Article 82 of Criminal Code) and A.Z. Abidin also stated that, “settlement out of court in form of “*afkoop*” and “*transactie*” has actually been acknowledged in Europe, including Netherlands. In the past, case settlement out of court consisted of *Submissie* and *Compositie*. In *submissie*, defendant and public prosecutor appeared before the court, while *compositie* handled by public prosecutor (without judge) and defendant paying some amount of fine.

Relating to the above mentioned fact, Andi Hamzah said that case settlement out of court is known as follow, “Netherlands: *afdoening buiten proces*; English: transaction out of judiciary”. These are similar to restorative justice but restorative justice is civil nature. Reconciliation between both parties - victim and perpetrator, can be done by paying compensation and can also be applied in severe cases. Moreover, in Arabic countries, this applicable for murder offences.

Case settlement out of court also regulated in the Criminal Code Book (KUHP)’s draft.

Satjipto Rahardjo commented that case settlement out of court is normal for those who view legal

นอกจากนี้ยังมีการไถ่ถอน (มาตรา ๘๒ ของประมวลกฎหมายอาญา) และนาย เอ.ซี อาบีดิน ยังกล่าวว่า “การยุติคดีนอกศาล ในรูปแบบของ “การไถ่ถอน” และ “การตกลงเจรจา” แท้จริงแล้วมีการใช้กันมาอย่างยาวนาน ในทวีปยุโรป รวมถึงประเทศเนเธอร์แลนด์ ในอดีตการยุติคดีนอกศาลครอบคลุมถึงการเสนอให้พิจารณา (*submissie*) และ *compositie* ในการเสนอให้พิจารณา จำเลยพร้อมกับอัยการผู้ฟ้องปรากฏต่อหน้าศาล ส่วน *compositie* จะจัดการโดยอัยการผู้ฟ้อง (ไม่มีผู้พิพากษา) โดยจำเลยจ่ายค่าปรับจำนวนหนึ่ง

จากปัญหาที่ระบุไว้ข้างต้น นายอันดี ฮัมซะห์ กล่าวว่า การยุติคดีนอกศาลที่รู้จักในภาษาเนเธอร์แลนด์ว่า *afdoening buiten process* และ ภาษาอังกฤษ transaction out of judiciary มีความคล้ายคลึงกันกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ แต่กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มีลักษณะเป็น เรื่องแพ่ง การประนีประนอมระหว่างสองฝ่าย คือเหยื่อและผู้กระทำ ทำได้โดยผ่านทาง การจ่ายสินไหมทดแทน และยังประยุกต์ใช้ในคดีร้ายแรงหลายคดี ในประเทศอาหรับได้ใช้วิธีนี้ในคดีฆาตกรรม กระบวนการยุติคดีนอกศาลได้บัญญัติไว้ในร่างประมวลกฎหมายอาญาเช่นกัน

ในมุมมองของนายซัตจิตโต ราฮาโจ การยุติคดีนอกศาลถือว่าเป็นเรื่องปกติ สำหรับผู้ที่มองกฎหมายในมุมมองกฎหมาย

matters by legal sociology angle. But not for those who have formal legalistic thought. The legalist group are emphasizing on the format while legal sociologist look at the function.

From the existing resources, it is appeared that the legalists do not always deny the case settlement process out of court. They also acknowledge the case settlement without a need to bring it to the court as long as there is basic ground written in the law. This normally adopted in Continental European countries with its Civil Law system which focus on the written law system. Prosecution system in Continental Europe adopt the policy not to prosecute a criminal case for the sake of public interest which is known as the principle of opportunity.

It is known that beside the principal of opportunity, there is also case settlement out of court by the Attorney Office which regulated by the laws. This criminal settlement process is the termination of investigation and termination of prosecution. This type of criminal settlement can be done if complying with the specific requirements that governed in the Criminal Code (KUHP).

สังคมศาสตร์ แต่ไม่ใช่สำหรับผู้ที่มีแนวคิดเชิงระเบียบกฎหมาย เพราะกลุ่มแนวคิดเชิงระเบียบกฎหมายมุ่งเน้นเรื่องรูปแบบส่วนแนวคิดเชิงกฎหมายสังคมศาสตร์เน้นด้านภารกิจหน้าที่

จากแหล่งข้อมูลที่ยังปรากฏกล่าวไว้ว่า กลุ่มแนวคิดเชิงระเบียบกฎหมายไม่ปฏิเสธกระบวนการยุติदनอกศาลเสมอไป พวกเขา ก็ยอมรับว่ามีการยุติคดีโดยไม่ต้องนำคดีขึ้นศาล แต่ว่ากระบวนการยุติदनอกศาลต้องมีหลักปฏิบัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ความคิดเหล่านี้ส่วนใหญ่ใช้ในกลุ่มประเทศภาคพื้นยุโรปซึ่งมีระบบกฎหมายซีวิลลอว์ ที่ให้ความสำคัญต่อระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร กระบวนการฟ้องร้องในประเทศภาคพื้นยุโรปปรับเอาระบบเชิงนโยบายไม่ดำเนินการฟ้องร้องคดีอาญาเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นที่ทราบกันดีว่าคือหลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ

นอกเหนือหลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ การยุติदनอกศาลโดยอัยการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายก็เป็นที่ทราบเช่นกัน การยุติคดีอาญาดังกล่าวก็คือการยุติ การสอบสวนและการยุติการฟ้องร้อง การยุติคดีอาญาเช่นนี้สามารถทำได้ หากเป็นไปตามข้อกำหนดเฉพาะที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

The principle of opportunity have been adopted by the Attorney General of the Republic of Indonesia for so long. At first, this principle was applied based on unwritten law from the Dutch Laws and have been implemented by the Indonesian attorneys in form of termination of case's prosecution, even though the case has adequate evidences and witnesses. In scientific term it is called as "termination of prosecution due to policy based" and in daily life is known as "drop the case". Then RM Surachman stated that, in order to prevent the negative impacts, such as commercialization of position and collusion, since year 1961 the abovementioned principle of opportunity is only authorized to the Attorney General of RI. Therefore, if an attorney would like to drop a case which has adequate evidences and witnesses, the attorney must request the Attorney General to drop the case.

Actually the draft of Indonesian Code of Criminal Procedure accommodates the authority of attorney to terminate the prosecution due to policy reason. This information is written in the Article 42 verse (2) and (3) of draft of Indonesian Code of Criminal Procedure Year 2010 and year 2013 which stated that:

(2) Public Prosecutor also has the authority, for the sake of public interest and/or due to specific reason, to terminate the prosecution either by requirement or without requirement.

หลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจใช้โดยสำนักงานอัยการสูงสุด สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตั้งแต่ในอดีต ในเริ่มแรกหลักนี้ได้ใช้ในกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรจากกฎหมายเนเธอร์แลนด์ และประยุกต์ใช้ในอัยการอินโดนีเซียในลักษณะการยุติการฟ้องร้องคดี แม้ว่าไม่มีหลักฐานและพยานที่เพียงพอในศัพท์วิชาการเรียกว่า "การยุติการฟ้องร้องเนื่องจากเหตุผลทางนโยบาย" และในภาษาประจำวันเรียกว่า "การไม่ฟ้องคดี" และนาย อาร์ เอ็ม สุรัชมัน กล่าวไว้ว่า เพื่อป้องกันผลกระทบเชิงลบ เช่น การค้าขายตำแหน่ง และการสมรู้ร่วมคิด หลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจที่กล่าวไว้ข้างต้น มอบให้เป็นอำนาจของอัยการสูงสุด สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพียงผู้เดียวตั้งแต่ปีค.ศ. ๑๙๖๑ เพราะฉะนั้นหากอัยการต้องการไม่ฟ้องคดีที่มีพยานหลักฐานเพียงพอ จะต้องร้องขอให้ทางอัยการสูงสุดเป็นผู้สั่งไม่ฟ้องคดีดังกล่าว

อันที่จริงแล้วในร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสิทธิอำนาจของอัยการในการยุติการฟ้องด้วยเหตุผลทางนโยบายนั้น ได้มีการบัญญัติไว้ ข้อมูลนี้ตามที่ได้เขียนไว้ในมาตรา ๔๒ ข้อ(๒) และ ข้อ (๓) แห่งร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ปีค.ศ. ๒๐๑๐ และปีค.ศ. ๒๐๑๓ ซึ่งระบุไว้ว่า

(๒) อัยการยังมีอำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะและ/หรือด้วยเหตุผลเฉพาะในการยุติการฟ้องร้องโดยมีเงื่อนไขหรือปราศจากเงื่อนไข

(3) The authority of the public prosecutor as mentioned in paragraph (2) can be done if:

a. The committed criminal offence is mild;

b. The committed criminal offence is subjected to imprisonment for maximum of 4 (four) years;

c. The committed criminal offence is only subjected to fine;

d. The defendant's age at the time of committing crime is above 70 (seventy) years old; and/or

e. The injury has been compensated.

Verse (4) give limitation on provision in verse (3) letter d and e which only applicable for criminal offence that subjected to imprisonment for maximum of 5 (five) years. Then in verse (5), it is mandatory for public prosecutor who terminate prosecution to report to the Head of Office of High Prosecutor General through Office of the District Prosecutor General monthly. Then in the explanation of Article 42 verse (2) of Indonesian Code of Criminal Procedure stated that:

“the authority of public prosecutor in this provision is also called as the principle of opportunity which is the authority to prosecute or to not prosecute a case out of court. This out of court settlement shall responsible to Head of High Prosecutor General Office monthly”.

(๓) อำนาจหน้าที่ของอัยการตามที่ระบุไว้ตามข้อ (๒) สามารถดำเนินการได้ถ้าหาก

ก. การกระทำความผิดทางอาญาไม่ร้ายแรง

ข. การกระทำความผิดทางอาญามีโทษจำคุกไม่เกิน ๔ (สี่) ปี

ค. การกระทำความผิดทางอาญามีเพียงโทษปรับ

ง. จำเลยมีอายุมากกว่า ๗๐ ปีในเวลาที่กระทำผิด และ/หรือ

จ. ได้มีการชดเชยความเสียหายแล้ว

ในข้อ (๔) ของร่างกฎหมายดังกล่าว มีการจำกัดการดำเนินการในข้อ (๓) ง. และ จ. เฉพาะความผิดทางอาญาที่มีโทษจำคุกสูงสุด ๕ ปี และในข้อ (๕) ได้กำหนดหน้าที่ของอัยการผู้ยุติการฟ้องร้องต้องรายงานต่อหัวหน้าสำนักงานอัยการภาค ผ่านหัวหน้าสำนักงานอัยการจังหวัด ทุกเดือน และในคำอธิบายของมาตรา ๔๒ ข้อ (๒) ของร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติว่า

“อำนาจหน้าที่อัยการในข้อกำหนดข้อนี้ยังเรียกว่าหลักดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่เพื่อฟ้องร้องหรือไม่ฟ้องร้อง คดีนอกศาล การยุติคดีนอกศาลนี้ต้องรายงานต่อหัวหน้าอัยการ สำนักงานอัยการภาค ทุกเดือน”

By thoroughly look at the Indonesian Code of Criminal Procedure Draft, there is no distinction between criminal settlement out of court by technical reason (SKP2) and without technical reason such as opportunity. It is suggested for the criminal settlement to be regulated and differentiated into “by technical reason, out of technical reason”, or “by requirement or without requirement”.

It is time to actualize this type of Attorney’s authority. In order to prevent malpractice, it is necessary to have clear regulation and strict control, supervision, sanctions, socialization and trainings. It is also important to develop code of conducts, profession also internal and external control.

Diversion authority and implementation of restorative justice should be given to the local attorney so that the effort to actualize the sense of justice among society could be achieved. As the holder of *dominus litis* (controller) it is worthy for the attorney to be authorized to implement the restorative justice and limitedly can drop the case in the public interest because attorney is the one who is authorized to decide if a case should be send to the court or not.

The legal impact from prosecution by Attorney can be clearly seen by having numerous convicted perpetrators. The final result of conviction is that the convicted person become prisoner

จากการพิจารณาร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่มีการแบ่งแยกระหว่างการยุติคดีอาญานอกศาลด้วยเหตุผลทางเทคนิค (SKP๒) และนอกเหนือเหตุผลทางเทคนิค เช่น หลักดำเนินคดีตามดุลพินิจ ดังนั้นควรกำหนดและแยกการยุติคดีอาญาดังกล่าวด้วยเหตุผลทางเทคนิค, นอกเหนือเหตุผลทางเทคนิค หรือโดยมีเงื่อนไขหรือปราศจากเงื่อนไข

บัดนี้จึงเป็นเวลาอันสมควรแล้วที่ต้องกำหนดอำนาจหน้าที่อัยการเพื่อการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพที่ชัดเจนและการกำหนดที่เคร่งครัด การควบคุม บทลงโทษ และจัดการประชาสัมพันธ์และการฝึกอบรมต่างๆ สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือการพัฒนาจรรยาบรรณและการตรวจสอบภายในและภายนอก

สิทธิอำนาจในการกักคดีและการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรมอบให้แก่อัยการในพื้นที่ เพื่อให้ความพยายามในการสร้างความยุติธรรมในสังคมสามารถเกิดขึ้นได้ ในฐานะที่อัยการเป็นผู้ควบคุมจึงควรได้รับสิทธิอำนาจในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และสามารถกักคดีอย่างจำกัด เพื่อประโยชน์สาธารณะ เพราะอัยการเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาส่งคดีใดคดีหนึ่งไปยังชั้นศาล

ผลจากการฟ้องร้องโดยอัยการคือผู้กระทำความผิดอาชญากรรมมากมายได้รับการพิพากษาตัดสินที่สุดการพิพากษาคือผู้ถูกพิพากษากลายเป็นนักโทษในเรือนจำ ผลที่ตามมาคือสถานกักกันและสถานพินิจเต็ม และก่อให้เกิดปัญหาห่วงวนวาย

in Prison. The impact then State Detention Houses (RUTAN) and Prisons are overcrowded and thus creating more complex problems so that the objectives and purposes of correctional system could not be felt by the society. In this regards, Romli Artasmita stated that the only benefit to send a person to prison for such long time is indeed the perpetrator is physically and mentally isolated and even almost get life time "civil death"; in worst case could bring to death. The country does not get benefit, in fact has to bear the high economy cost.

According to that Andi Hamzah said that, nowadays in Netherlands, Prof. Mr. Dr. Strijards, Netherlands's attorney expert mentioned to the Indonesian Attorney General's entourage during their comparative study visit in Hague on 15 June 2010 that the number of cases in Netherlands that settled out of court were 60%, in Norway was even higher, 74%."

The above information shows that there is more percentage on cases settled out of court. It is jointly believed that if this is conducted by the Attorneys in Indonesia with high commitment, it would bring many benefits, such as:

Achievement of law enforcement objective which are justice, legal certainty and benefits for public.

ตามมา จึงทำให้จุดหมายและประโยชน์ของการลงทัณฑ์ไม่ทำให้สังคมรู้สึกได้ ในการนี้นายรอมลี อัดมาซมีตีต้า มีความคิดเห็นว่ประโยชน์เดียวในการส่งคนเข้าไปในเรือนจำเป็นช่วงเวลายาวนานคือผู้กระทำผิดถูกจำกัดพื้นที่ ถูกจำกัดร่างกายและจิตใจ และเข้าใกล้ "ความตายทางพลเมือง" ตลอดชีวิต ที่เลวร้ายกว่านั้นอาจจะถึงจุดจบด้วยความตาย ประเทศชาติไม่ได้รับผลประโยชน์ นอกจากนี้ในความเป็นจริงยังต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสูงอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ นายอันดี ฮัมซะห์จึงกล่าวว่า ปัจจุบันนี้ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ศาสตราจารย์ ดร. สตรีจาร์ด ผู้เชี่ยวชาญด้านอัยการ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้กล่าวต่อคณะสำนักงานอัยการอินโดนีเซีย ในช่วงที่เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ค.ศ. ๒๐๑๐ ว่า "สัดส่วนคดีที่ยุตินอกศาลมีจำนวนถึง ๖๐% ที่ประเทศนอร์เวย์ มีสัดส่วนสูงกว่าคือ ๗๔%"

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการยุติคดีนอกศาลมีจำนวนที่มากกว่า ทุกฝ่ายเห็นตรงกันว่าหากสิ่งนี้ได้นำมาใช้โดยสำนักงานอัยการอินโดนีเซียด้วยความแน่วแน่ จะนำพาประโยชน์หลายประการ เช่น

การบรรลุถึงวัตถุประสงค์การบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งก็คือ ความยุติธรรม ความแน่นอนทางกฎหมาย และประโยชน์ต่อสาธารณะ

การบรรลุถึงจุดหมายทางยุติธรรมที่รวดเร็ว ง่าย ราคาถูก มีประสิทธิภาพและมีศักยภาพ

Achievement of judicial goals which are quick, modest, cheap, effective and efficient.

Strengthen the attorney institution, apparatus, roles and improvement of public trust.

State budget savings.

To Reduce or avoid the overcapacity of Detention or Prison.

Reduce the number of cases held in attorney office or court.

Increase of state income, asset recovery, saving state budget, etc.

B. Restorative Justice

Referring to the existed regulations, actually the criminal case settlement out of court model as regulated by the Laws Number 11 Year 2012 can be used as model on other laws. Even though diversion and restorative justice which regulated by Laws Number 11 Year 2012 is for juvenile cases, but this model can also be implemented in criminal cases which defendants are not the juveniles.

Although it is regulated in Criminal Law Procedural Code Draft, but mechanisms in how to terminate the case are not clear. Are prosecution of all cases that fulfill the criteria in Article 42 verse (3) and verse (4) of Criminal Law Procedural Code Draft can be terminated? Are the requirements for prosecution termination in Article 140 verse (2) of Criminal Law Procedural

สร้างความแข็งแกร่งของหน่วยงานอัยการ เจ้าหน้าที่ บทบาท และพัฒนาความเชื่อมั่นของประชาชน

ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน

ลดและหลีกเลี่ยงความแออัดของสถานกักกันและเรือนจำ

ลดจำนวนคดีที่สะสมในชั้นศาลหรือสำนักงานอัยการ

เพิ่มรายได้แก่รัฐ การเรียกคืนทรัพย์สิน ประหยัดงบประมาณแผ่นดิน ฯลฯ

ข. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

อ้างอิงจากกฎระเบียบที่มี อันที่จริงรูปแบบการยุติคดีอาญานอกศาลตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเลขที่ ๑๑ ปี ๒๐๑๒ สามารถนำมาใช้เป็นรูปแบบในกฎหมายอื่นๆ แม้ว่าการกักกันคดีและกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเลขที่ ๑๑ ปี ๒๐๑๒ ได้ใช้เพื่อคดีอาญาต่อเด็ก แต่รูปแบบคดีนี้สามารถนำมาใช้ได้เช่นกันกับคดีอาญาที่จำเลยไม่ใช่เด็ก

ในร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติไว้แล้ว แต่ว่ากระบวนการยุติการฟ้องร้องยังไม่ชัดเจน ทุกคดีที่เข้าเกณฑ์ในมาตรา ๔๒ ข้อ (๓) และ ข้อ (๔) แห่งร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสามารถยุติการฟ้องร้องได้หรือไม่ เงื่อนไขในการยุติการฟ้องร้องในมาตรา ๑๔๐ ข้อ (๒) มีความชัดเจนหรือไม่ และในร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ระบุถึงการยุติ

Code clear? Do the Criminal Law Procedural Code Draft mention whether the termination is the absolute right or discretion of the public prosecutor or need to involve other parties? and so on.

Hopefully the restorative justice approach and diversion system which mentioned in Laws Number 11 Year 2012 concerning Juvenile Criminal Cases System can be used as model or reference. It is mentioned in Article 1 point 6 that Restorative Justice means criminal case settlement that involves perpetrator, victim, family of perpetrator/victim, and other related parties in order to find fair solution by emphasize on restoring the original situation and not retaliation. Diversion means diversion of case (juvenile) settlement from criminal court proceeding to out of court process (vide Article 1 Point 7). Indeed if it is to be used as model or reference for adult cases, some adjustments are required.

Among backgrounds of the restorative justice, the recent law enforcement implementation does not really in accordance to the public's sense of fairness. Harifin A Tumpa said that: recently the topic of restorative justice to improves criminal judicial system is being raised, because the aim of all sentencing is only focus on the perpetrator (retributive theory)

นั้นเป็นสิทธิโดยสมบูรณ์หรือเป็นการตัดสินใจโดยอัยการแต่เพียงผู้เดียวหรือต้องมีฝ่ายอื่นๆ มาเกี่ยวข้องหรือไม่

หวังว่าแนวทางกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และระบบการกันคดีที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เลขที่ ๑๑ ปี ๒๐๑๒ เรื่องระบบกระบวนการยุติธรรมคดีอาญาเด็กจะสามารถใช้เป็นรูปแบบและอ้างอิงได้ ในมาตรา ๑ ข้อ ๖ ได้ระบุไว้ว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์หมายถึง การยุติคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิด เหยื่อ ครอบครัวของผู้กระทำผิด/เหยื่อ และฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อยุติที่ยุติธรรมร่วมกัน โดยมุ่งเน้นในการฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพปกติและไม่เป็นการแก้แค้น ส่วนการกันคดีหมายถึง การเบี่ยงเบนคดี (เด็ก) จากกระบวนการพิจารณาในศาลอาญาเป็นขั้นตอนนอกศาล (มาตรา ๑ ข้อ ๗) หากนำมาใช้เป็นรูปแบบหรืออ้างอิงสำหรับคดีผู้ใหญ่จะต้องมีการปรับเปลี่ยน

เบื้องหลังของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้นำมาใช้เพราะว่า การบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันมักไม่สอดคล้องกับความรู้สึกยุติธรรมของประชาชน นายฮารีฟิน เอ ตุมปา กล่าวว่า ในปัจจุบันนี้หัวข้อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กำลังได้รับการหยิบยกเพื่อปรับปรุงแก้ไขกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะว่าจะจุดหมายของการลงโทษที่มุ่งเน้นแต่ผู้กระทำผิด (ทฤษฎีการแก้แค้น) จึงทำให้การลงโทษหันมาใช้แนวทางใหม่โดยหวังว่าการยุติคดีอาญา

therefore the sentencing is now shifted to new orientation where criminal case settlement is expected could bring benefits to all parties related to the case.

Restorative justice approach is assumed to be the latest movement among various models and mechanisms that used in criminal judicial system to handle recent criminal cases. This movement have been started in year 1970 in North America and Europe by the appearance of Victim Offender Reconciliation Program in Ontario, then Discovery in Indiana and England. Marwan Effendy then stated that 21 centuries ago since Jesus or Isa Almasih taught the new testaments (Bible) and 14 centuries ago by the appearance of Islam, Restorative Justice principle has been introduced in form of "Love - Give" and "Qisos" which replaced by "Diyat", which is "to forgive" and "to pardon".

According to Marlina, implementation of restorative justice in Indonesia also have been known as amicable settlement. This proven by the research on some races in Medan. Moreover Marlina stated that the existing implementation is part of the tradition in society or is the research outcome and a long journey from example or

สามารถให้ผลประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในคดีนั้น

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้สันนิษฐานว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงล่าสุดจากวิธีการและรูปแบบอันหลากหลายที่ใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการจัดการคดีอาญาต่างๆในปัจจุบัน แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้ได้เริ่มขึ้นในปีค.ศ. ๑๙๗๐ ในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปยุโรปซึ่งปรากฏในโครงการการประนีประนอมของผู้กระทำผิดกับผู้เสียหาย (*Victim Offender Reconciliation Program*) ในเมืองออนตาริโอ และโครงการ *Discovery* ในรัฐอินเดียน่า และประเทศอังกฤษ นายมาร์วานเอฟเฟนด์กล่าวว่า แม้กระทั่งเมื่อ ๒๑๐๐ ปีที่แล้วนับตั้งแต่พระเยซูคริสต์ประกาศพระพันธสัญญาใหม่ (พระธรรมคัมภีร์ไบเบิล) และเมื่อ ๑๔๐๐ ปีที่แล้วของการกำเนิดขึ้นของศาสนาอิสลาม กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้รับการแนะนำในรูปแบบของหลัก "ความรักและการให้" และ "Qisos" ซึ่งแทนที่โดย "Diyat" ซึ่งก็คือ "การให้อภัย" และ "การยกโทษ"

ตามความคิดเห็นของนางมาร์ลีนา กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้นำมาใช้ในประเทศอินโดนีเซีย รู้จักกันในด้านกรไกลเกลี่ยเชิงฉันทมิตร ซึ่งได้พิสูจน์จากผลการสำรวจในหลายชาติพันธุ์ในเมืองเมดาน นอกจากนี้ นางมาร์ลีนา ยังได้กล่าวว่าการนำมาใช้นั้นเป็นส่วนหนึ่งจากประเพณีในสังคม หรือผลจากการสำรวจและการเดินทางอันยาวนาน จากตัวอย่างหรือโครงการนำร่องที่ได้ใช้เป็นวิธี

pilot project which taken as alternative way to settle the criminal case out of court. Achmad Ali also said that “one of the implementation of restorative justice is settlement of reconciliation case that applied in South Africa and followed by some other countries. Indonesia and Timor Leste through the establishment of Truth and Friendship Commission (KKP) which formed by President Susilo Bambang Yudhoyono, President Xanana Gusmao (later became Prime Minister) and Minister of Foreign Affairs Ramos Horta (later became the President) and Dr. Hassan Wirayuda. I was also appointed as one of the commission members representing Indonesia. KKP has successfully done its duty in July 2008.”

It was clear that penal approach, use of criminal law and retributive judicial theory have created problems. These approaches should have been used as the last resort or *ultimum remidium*. Restorative Justice approach meanwhile can be implemented in various criminal cases such as corruption, money laundering, narcotics and other criminal cases.

The above facts also in line with what described by Aswanto which that non conviction based (NCB) asset seizure based on Article 54 verse (1)

ทางเลือกในการยุติคดีอาญานอกศาล นายอาห์หมัด อาลีกล่าวว่า “หนึ่งในการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์คือการประนีประนอมยอมความซึ่งได้ใช้ในประเทศแอฟริกาใต้และตามมาด้วยประเทศอื่นๆ ในประเทศอินโดนีเซียและประเทศติมอร์เลสเต้ ได้ใช้ผ่านทางกรก่อตั้งกรรมาธิการความถูกต้องและมิตรภาพ (KKP) ซึ่งจัดตั้งโดยประธานาธิบดีซูซีโล บัมบัง ยูโดโยโน ประธานาธิบดีชานานา กุสมา (ต่อมาเป็นนายกรัฐมนตรี) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศนายรามอส ฮอร์ตตา (ต่อมาเป็นประธานาธิบดี) และดร.ฮันซัน วิวายุด้า ส่วนผู้เขียนเองได้รับการแต่งตั้งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศอินโดนีเซีย KKP ได้ทำหน้าที่โดยสำเร็จในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. ๒๐๐๘.”

วิธีการทางอาญา, การใช้กฎหมายอาญา และทฤษฎียุติธรรมเชิงแก้แค้นได้สร้างปัญหามากมาย วิธีการเหล่านั้นควรใช้เพื่อเป็นหนทางสุดท้าย หรือ *ultimum remidium* กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์สามารถนำมาใช้ในคดีอาญาต่างๆ เช่น คดีทุจริต คดีการฟอกเงิน คดียาเสพติด และคดีอื่นๆ

ข้อเท็จจริงข้างต้นยังสอดคล้องกับสิ่งที่นายอัสวันโตได้อธิบายไว้ว่า การริบทรัพย์สินโดยไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาว่ากระทำความผิด (*non conviction based/NCB*) ตามมาตรา ๕๔ ข้อ (๑) ย่อหน้า c ของ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต “กำหนดให้ทุกประเทศพิจารณาวิธีการที่อนุญาตให้ริบ

paragraph c of UNCAC; “requires States to consider measures that will allow confiscation of property obtained from crime without a criminal conviction as a tool for all jurisdiction in the war against corruption.”

According to the importance of restorative justice approach, Marwan Effendy stated that, “as an alternative for repressive policy, and it is in line with fundamental principle in UNCAC year 2003 and latest one in Marrakech year 2011 which still prioritize on effort to recover state asset after being corrupted and on the other hand place the criminal law as ultimum remedium or as last resort by focus on restorative justice approach.

III. CLOSING

In judicial history there were a lot of regulations related to authorities of the attorney office in settling criminal cases out of court. Some of them are no longer applicable and not relevant, but some of them still applicable and become very relevant to be used.

With the juridical, political, economy, sociological conditions and people dynamics, it is more beneficiary to the people if the criminal cases are not to be solved in court. This is in line

ทรัพย์สินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม โดยไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาว่ากระทำความผิด เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับทุกเขตอำนาจศาล ในการต่อสู้กับการทุจริต”

ในด้านความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ นายมาร์วาน เอฟเฟนดี้ กล่าวว่า “ในฐานะทางเลือกของนโยบาย การปราบปราม ซึ่งสอดคล้องกับหลักมูลฐาน ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้าน การทุจริต ปี ค.ศ. ๒๐๐๓ และล่าสุด ณ เมือง มาราเกช ปี ค.ศ. ๒๐๑๑ ยังคงให้ความสำคัญ ต่อความพยายามเพื่อเรียกคืนทรัพย์สินของรัฐ หลังจากการทุจริต และในทางกลับกันได้วาง กฎหมายอาญาเพื่อเป็นการขจัดใช้อันที่สุด หรือหนทางสุดท้าย โดยมุ่งเน้นในกระบวนการ ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

III. ข้อสรุป

ในประวัติศาสตร์ทางกฎหมาย มีข้อกำหนดมากมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ อัยการในการยุติคดีอาญานอกศาล ข้อกำหนด บางข้อไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไปและไม่เข้ากับ สภาพปัจจุบัน แต่บางข้อกำหนดยังสามารถ ใช้ได้อยู่และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อย่างยิ่ง

เนื่องจากเงื่อนไขทางยุติธรรม การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการเคลื่อนไหวของ ประชาชน หากคดีความดังกล่าวไม่ได้ดำเนิน ในศาลจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองและแนวทาง

with progressive views and approach, restorative justice and diversion system.

Logical consequence from implementation of this policy is the need of having best condition. Best condition needed in all institutional, policies, persons, coordination, synergy and others. Actually the existence of this condition has been started in bureaucracy reform. In bureaucracy reform, the emphasize is on general changes (mindset, working culture and character) and specific changes which are institution, administration and human resources.

Negative image over the settlement of case out of court by the attorney office can be tackled with the spirit of dedication based on Tri Krama Adhyaksa Principle:

Satya; faithfulness which come from being honest with one supreme God, him/herself, family and others.

Adhi; perfection in performing the duty by having responsibility, responsible to one supreme God, to family and to others.

Wicaksana; wise in speaking and acting especially in implementing the authorities and power.

ความก้าวหน้า กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
วิธีการ และระบบการกันคดี

ผลพวงเชิงตรรกะจากการดำเนินการและการนำนโยบายดังกล่าวมาใช้จำเป็นต้องมีสภาพสมบูรณ์ สภาพสมบูรณ์ครอบคลุมไปถึงองค์กร นโยบาย บุคคล การประสานงานการทำงานร่วมกัน และอื่นๆ อันที่จริงการบรรลุเงื่อนไขนี้เริ่มขึ้นจากการบูรณาการระบบราชการในการบูรณาการระบบราชการได้เน้นเรื่องความเปลี่ยนแปลงทั่วไป (วิธีคิด วัฒนธรรมการทำงาน และความประพฤติ) และการเปลี่ยนแปลงเฉพาะเจาะจง ซึ่งคือองค์กรการบริหารจัดการ และทรัพยากรบุคคล

ภาพลักษณ์เชิงลบของการยุติคดีนอกศาลโดยอัยการสามารถป้องกันได้ด้วยจิตวิญญาณการอุทิศตนตามหลักการสามประการของอัยการ ดังต่อไปนี้

สัตยะ; ความสัตย์ซื่อซึ่งมาจากความสุจริตจากพระเจ้าสูงสุด, ต่อตนเอง, ต่อครอบครัว และต่อเพื่อนมนุษย์

อดิ; ความสมบูรณ์แบบในการดำเนินหน้าที่โดยมีความรับผิดชอบและการตอบสนองต่อพระเจ้าสูงสุด, ต่อครอบครัว และต่อเพื่อนมนุษย์

วิจักษณะ; การใช้สติปัญญาในคำพูดและการกระทำ โดยเฉพาะในการใช้อำนาจหน้าที่

